

För professionens och patientens bästa

Oili Dahl, leg ssk, specialistsjuksköterska intensivvård, med dr
Ordförande, Svensk sjuksköterskeförening
Utbildningschef Omvårdnad, PMI, Karolinska

Kompensutveckling för forskningssjuksköterskor Avancerad Specialistsjuköterska

Profession- vad är det?

Kriterierna för en profession:

- vilar på vetenskaplig grund i form av ett eget kunskapsområde
- legitimation
- följer etiska regler
- är autonom
- värderas högt av samhället
- tillhör en nationell organisation.

swenurse.se

Vad är Svensk sjuksköterskeförening?

Den enda nationella professionsföreningen för sjuksköterskor och sjuksköterskestudenter.

Vi arbetar för att skapa förutsättningar för din professionella framtid och för patientens bästa.

Etik, Utbildning, Kvalitet, Forskning och Ledarskap (sen 1910...)

swenurse.se

För professionens och patientens bästa

Tycker du som vi, att:

- alla i Sverige har rätt till en god, säker och jämlik vård och omvårdnad oavsett ålder, kön, etnisk bakgrund och socioekonomiska förutsättningar
- sjuksköterskans kompetens är oersättlig
- sjuksköterskestudenter ska handledas av sjuksköterskor

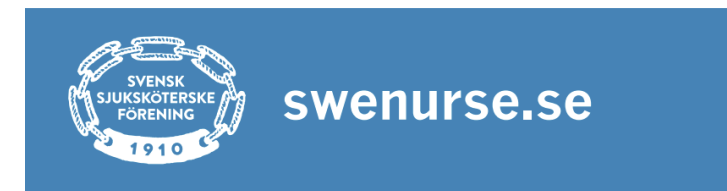
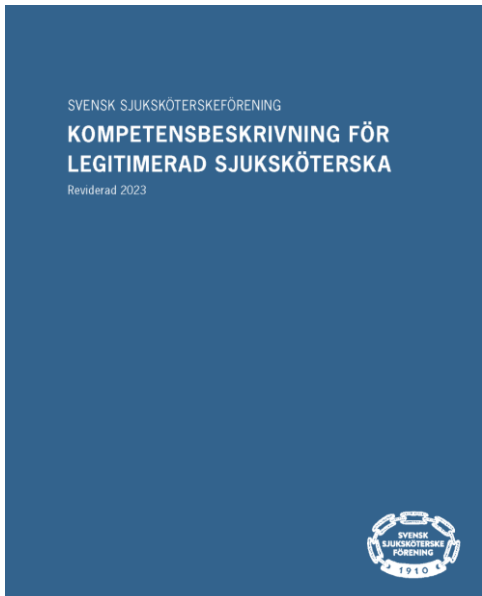
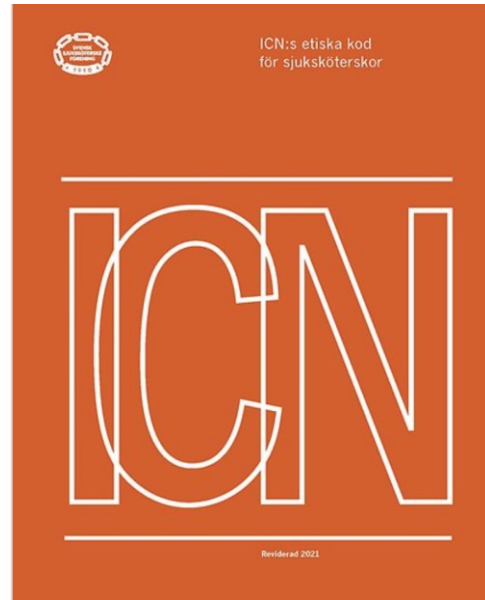

swenurse.se

För professionens och patientens bästa

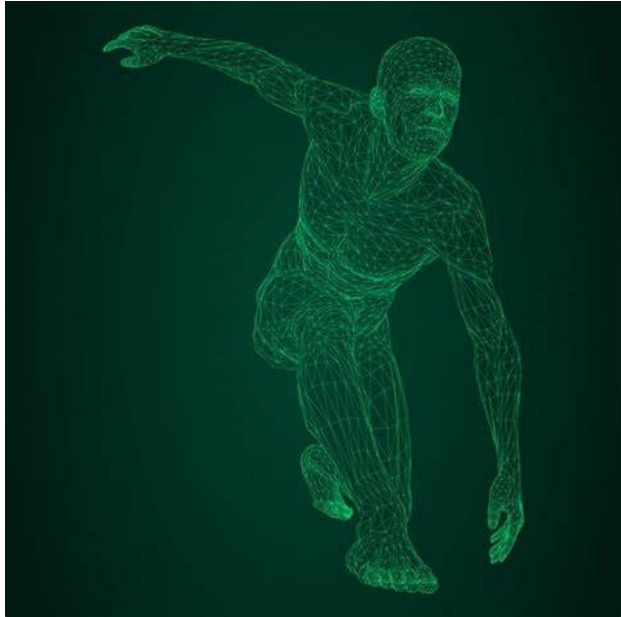
Läs och lyssna!

För professionens och patientens bästa

Precisionshälsa/Precisionsomvårdnad

Påverkar hur vård och omvårdnad bedrivs

Använder data från individens biologi, livsstid och miljö för att förebygga, diagnostisera och behandla med precision.

Rekommendationer:

Utveckla tillförlitliga patientresultatmått (PROM, PREM)

Omvårdnadsforskning – symtomvetenskap och optimalt förebyggande, hantering av patientsymtom under hela livslängden.

Identifierar vilka interventioner som främjar hälsoreultatet givet patienternas särskilda genetiska/genomiska, digitala, livsstils- och miljöegenskaper.

[swenurse.se](https://www.swenurse.se)

Patientens behov och vården nytta?

- Hur går det för patienterna sen?
Värde för patienten?
- PROM och PREM
- Omvårdnadsindikatorer (professionella bedömningar)
- Förbyggande och hälsofrämjande arbete

Att mäta omvårdnadens kvalitet

Omvårdnadsvariabler

Professionell bedömning

PROM/PREM

Patientens bedömning

Evidensbaserad vård

PROM (Patient Reported Outcome Measure)- att öka patientmedverkan i vården , ta tillvara patienternas kunskaper och erfarenheter i utvecklingsarbeten.

Tex hälsorelaterad livskvalitet, bedömning av symtom, återhämtning, funktionsförmåga, välbefinnande

PREM (Patient Reported Experience Measure)

Mått avseende patientens upplevelse av och tillfredsställelse med vården.

Tex patientnöjdhet och patientupplevelser

- Brist på indikatorer att följa avseende omvårdnad
- 100 kvalitetsregister granskats.
- En tredjedel saknar helt omvårdnadsvariabler.
- För vem skull?

Reflektion

Reflektera vilka utfallsmått (PROM eller PREM) , eller omvårdnadsvariabeler saknas för patientgrupper du möter inom din specialitet?

swenurse.se

Kompetensmodell för forskningsjuksköterskor

- Forskningsjuksköterskorna är helt avgörande för att säkerställa hög kvalitet i kliniska prövningar och för att vi ska kunna öka antalet studier?
- Avhandlingen visar att forskningsjuksköterskan är delaktig i alla delar av den kliniska forskningsprocessen men ofta har en vagt definierad arbetsbeskrivning som riskerar att skapa en känsla av osäkerhet (Beatrice Backman Lönn maj 2023)
- Kompetensmodell Uppsala
- Kompetensmodell sjuksköterska i klinisk vård, Region Stockholm

Reflektion

Vad/vilka områden saknar ni i befintliga kompetensmodeller?

Vad ser ni själva påverka er professionsutveckling i framtiden?

swenurse.se

Varför behövs Avancerade funktioner för sjuksköterskor i Sverige?

Nära vård-medborgarnas krav på hög tillgänglighet, snabba bedömningar och behandling ökar

Kontinuitet saknas för överlevare, personer som lever med långvarig sjukdom och multisjuka äldre personer

Fokus på förbyggande och hälsofrämjande åtgärder som stödjer patientens självständighet- egenvård

Avancerad Specialistsjuksköterska - nytt yrke

- Avancerad specialistsjuksköterska med specifik fördjupning inom ett ämnesområde
Advanced Nurse Practitioner (APN)
- Avancerad specialistsjuksköterska med en bredare fördjupning som hanterar olika behov av hälso- och sjukvård
Clinical Nurse Specialist (CNS)

Vinst för patienten

- Ökad tillgänglighet
- Högre vårdkvalité
- Mer nöjd med vården
- Förebyggande, hälsofrämjande
- Färre återinläggningar
- Färre dödsfall

Vinst för sjuksköterskan

- Nöjdare patienter
- Större självständighet i yrkesrollen
- Utvecklar omvårdnad
- Bidrar med kunskap till kollegor
- Större arbetstillfredsställelse
- Ökade karriärmöjligheter

Vinst för vårdgivare

- Ökad tillgänglighet
- Större kostnadseffektivitet
- Förbättrad vårdkvalité
- Nöjdare patienter
- Färre återinläggningar
- Färre dödsfall
- Lättare rekrytera sjuksköterskor

Funktion som avancerad specialistsjuksköterskan innebär:

- att bidra till en personcentrerad vård, som vilar på vetenskap, gedigen erfarenhet och hög kompetens.
- att leda till en säker och kvalitetsmässigt hög vård, stärka vårdkedjan och förbättra patientens väg genom vården.
- att planera för, genomföra och följa upp hälsofrämjande och förebyggande åtgärder.

AVANCERAD

SPECIALISTSJUKSKÖTERSKA

ETT NYTT YRKE, EN NY MÖJLIGHET FÖR SVENSK HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Skillnad Avancerad specialistsjuksköterska och specialistsjuksköterska

Besitter en fördjupad omvårdnadskompetens

Arbetar kontinuerligt med omvårdnadens utveckling

Implementerar nya omvårdnadsstrategier och evidensbaserade metoder

Bedömer, diagnostiserar, ordinerar, genomför och utvärderar medicinsk behandling och omvårdnad utifrån patientens helhetssituation

Rollmodel-konsulterande/handledande roll där hen stödjer, leder och utbildar grund- och specialistutbildade sjuksköterskor

Planerar och genomför hälsofrämjande och förebyggande åtgärder

Kan ha egen mottagning och remittera patienter för läkarbedömning

swenurse.se

Avancerad Specialistsjuksköterska - vägen dit?

- Arbetsgivare drivande i upprättande av anställning innan påbörjad utbildning
- Författningsreglerat fortbildningsprogram utarbetat i samarbete mellan Socialstyrelsen, professionsföreningar, lärosäten och arbetsgivare
- Statligt finansieras utbildning
- Författningsreglerad skyddad yrkestitel

Gör avancerad specialistsjuksköterska till ett nytt, reglerat yrke.
Det föreslår Nationella vårdkompetensrådet.
Dagens Medicin 17 mars 2023

[Avancerad specialistsjuksköterska \(AVS\) - en möjlighet att stärka kompetensen kring patienter med komplexa vårdbehov, med inriktning mot nära vård \(nationellavardkompetensradet.se\)](#)

swenurse.se

Reflektion

Vad skulle en Avancerad
specialistsjuksköterska tillföra för
ditt specialistområde?

swenurse.se

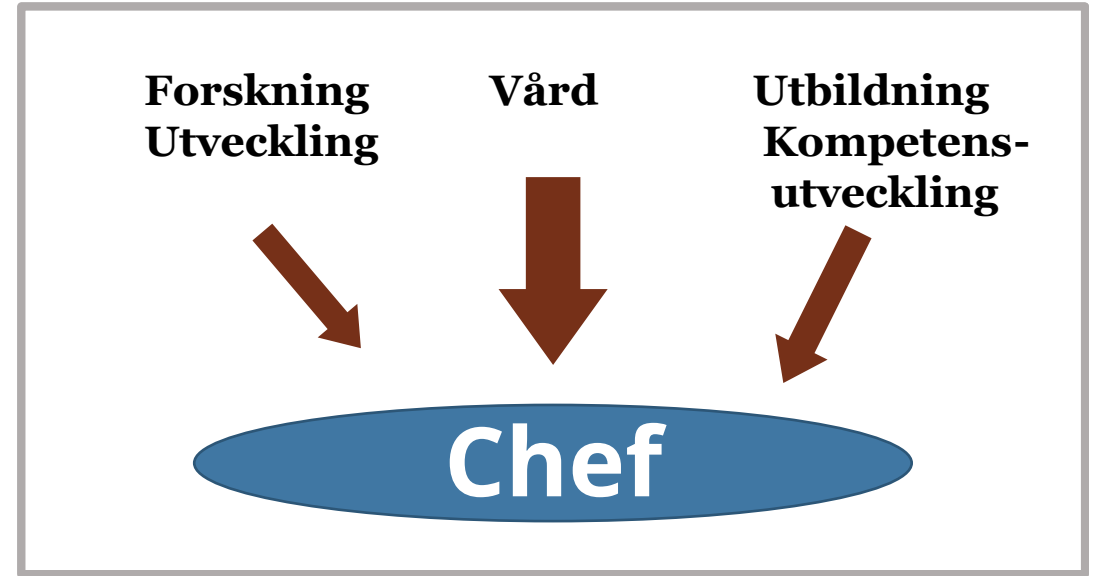
Utmanande

- Produktion/köer
- Underskott
- Personalbrist/
Kompetensbrist
- Kontinuitet
- Teamets sammansättning

Framtidens ledarskap

- Visionärt ledarskap
- Helhetssyn
- Evidensbaserad praktik
- Engagemang för sjukvårdens styrning
- **Akademiskt systemtänkande kunskapsorientering**

Framtidens ledarskap

Effektiv ledarskap minskar vårdtid, låg nivå av medicinska fel, fallskador, UVI och infektioner, påverkan på mortalitet

Kunskap i evidensbaserad praktik, hur man översätter och implementerar evidens

Det visionära ledarskapet- informerar, utvecklar och ger sjuksköterskeledare strategier och verktyg för att förändra hälso- och sjukvårdssystemet genom att använda omvärldsbevakning för att uppnå ett globalt hållbart hälsofokuserat perspektiv.

Att vara samvetsgrann och ta ansvar är det som karaktäriserar moraliskt mod. Det etiska ledarskapet genom moraliska mod, empati och etiska förhållningssätt som används för att stödja sjuksköterskor att göra rätt.

Human-Centered Leadership- det börjar med dig men handlar inte om dig

Pakizekho, S. & Barkhordari-Sharifabad, M. (2022). The relationship between ethical leadership, conscientiousness, and moral courage from nurses' perspective. *BMC Nursing*, 21(1), 164.

Hafsteinsdottir, T., Jonsdottir, H., Kirkevold, M., Leino-Kilpi, H., Lomborg, K. & Rahm Hallberg, I. (2019).

Leadership in Nursing: experience from the European Nordic Countries. Cham, Switzerland: Springer Nature.

[swenurse.se](https://www.swenurse.se)

Reflektion

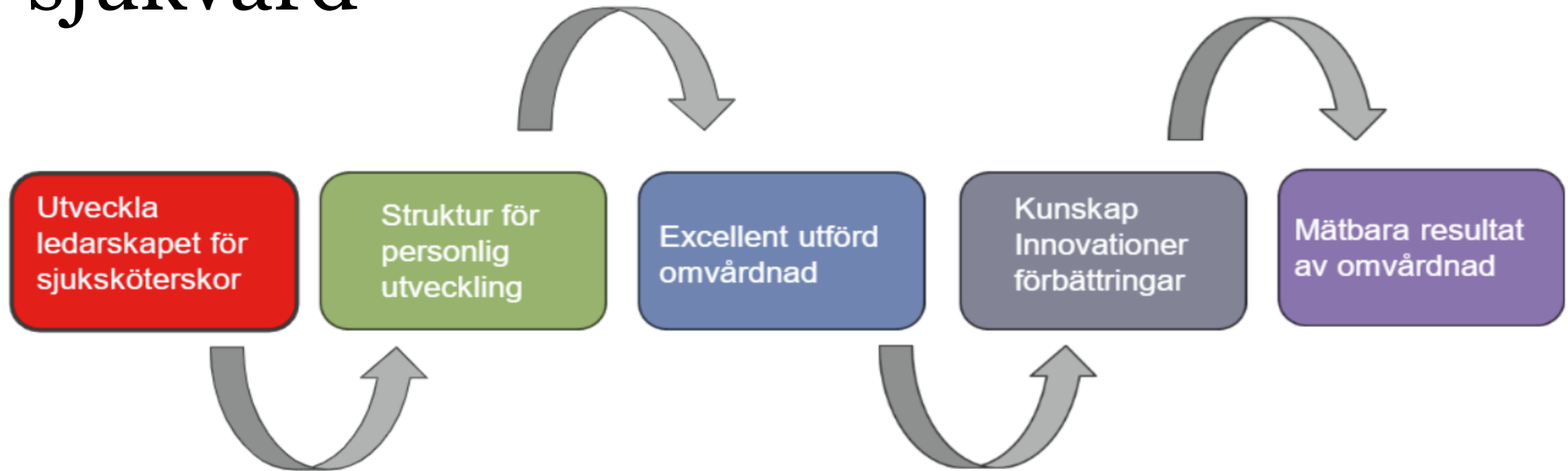
Vad behöver du från dina chefer för att underlätta dig att utvecklas i ditt yrke/profession?

swenurse.se

Hållbar organisation av hälso- och sjukvård

Magnetmodellen

Modellen enligt Yvonne Wengström

Organisering?

swenurse.se

TACK!

oili.dahl@swenurse.se

swenurse.se

Lästips- APN

Referenser Bergman, K., Perhed, U., Eriksson, I., Lindblad, U. & Fagerström, L. 2013. Patient's satisfaction with the care offered by advanced practice nurse: a new role in Swedish primary care. *Int J Nurs Pract.*, 19:326–33. <https://doi.org/10.1111/ijn.12072>

Bryant-Lukosius, D., Spichiger, E., Marin, J., Hansruedi, S., Degen Kellerhals, S., Fliedner, M., Grossman, F., Henry, M., Herrman, L., Koller A., Schwendimann, R., Ulrich, A., Weibel, L., Callens, B., & De Geest, S. 2016. Framework for Evaluating the Impact of Advanced Practice Nursing Roles. *J Nurs Scholarsh Actions*, 48 (2), 117-218. doi: 10.1111/jnu.12199. Epub 2016 februari 11.

Cooper, M., McDowell, J. & Raeside, L. 2019. The similarities and differences between advanced nurse practitioners and clinical nurse specialists. *British Journal of Nursing*, 28 (20), 1308-1314. doi. org/10.12968/bjon.2019.28.20.1308

Delamaire, M., & Lafortune, G. 2020. Nurses in advanced roles: a description and evaluation of experiences in 12 developed countries. OECD health working papers. Paris: OECD Publishing; Volume 54. <https://doi.org/10.1787/5kmbrcfms5g7-en>

De Raeve, P., Davidsson, M, P.Bergs, J., Patch, M., Susan, M, J., CastroAyala, A., Xyrichis, A., Preston, W. (2023) Advanced practice nursing in Europe-Results from a pan- European survey of 35 countries. *Journal of Advanced Nursing*, 00,1-10. <http://doi.org/10.1111/jan.15775>

Donald, F., Martin-Misener, R., Carter, N., Donald, E, E., Kaasalainen, S., Wickson- Griffiths, A., Lloyd, M., Alhtar-Danesh, N., & Dicenso, A. 2013. A systematic review of the effectiveness of advanced practice nurses in long-term care. *J. Adv. Nurs.*, 10 (69), 2148–2161. DOI: 10.1111/jan.12140

Kilpatrick, K., Reid, K., Cartner, N., & Donald, F. (2016). Systematic Review of the Cost-Effectiveness of Clinical Nurse Specialists and Nurse Practitioners in Inpatient Roles. *Nursing leadership (Toronto, Ont.)* 28 (3):56. doi: 10.1155/2014/896587

Kvarnström, S., Jangland, E., & Abrandt Dahlgren, M. 2018. Introducing the nurse practitioner into surgical ward: an ethnographic study of interprofessional teamwork practice. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 32(2):765-771. DOI: 10.1111/scs.12507

Ljungbeck, B., & Sjögren-Forss, K. 2017. Advanced nurse practitioners in municipal healthcare as a way to meet the growing healthcare needs of the frail elderly: a qualitative interview study with managers, doctors and specialist nurses. *BMC Nurs.*, 16 (63):1–9. <https://doi.org/10.1186/s12912-017-0258-7>

Ljungbeck, B., Sjögren-Forss, K. & Carlson, E. (2023). Nurse practitioner in Swedish municipal elderly care: A Delphi study of challenger and opportunities. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 37 (1), 216–228. <https://doi.org/10.1111/scs.13116>

Maier, CB., Aiken, LH., & Busse, R. Nurses in advanced roles in primary care: policy levers for implementation. Paris: OECD Health Working paper, No 98, OECD Publishing; 2017.

Madrean, S., Lehwaldt, D., Rogers, M., Steinke., M., Turale, S., Pulcini, J., Roussel., J., & Stewart., D. Guidelines on Advanced Practice Nursing 2020. Geneva: International Council of Nurses. Publishing; 2020.

Wheeler, KJ., Miller, M., Pulcini, J., Gray, D., Ladd, E. & Rayne,MK. 2022. Advanced Practice Nursing Roles, Regulation, Education, and Practice: A Global Study. *Annals of Global Health*, 88 (1), 1-21. DOI: <https://doi.org/10.5334/aogh.3698>,